

ВЕНЧУРНЕ ІНВЕСТУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ

Розглянуто поняття венчурного інвестування. Визначено характерні особливості, даного виду інвестування. Проведено аналіз ринку венчурного інвестування України. Розкрито негативні чинники, які стримують розвиток венчурної індустрії в Україні.

Ефективний розвиток національної економіки вирішальним чином залежить від масштабів впровадження новітніх технологій. Інноваційний розвиток вимагає необхідного інвестування, тому доцільно використовувати нові механізми залучення коштів в інноваційну сферу, серед яких важливу роль відіграє інвестування за допомогою венчурного капіталу. Венчурне інвестування в Україні за умов ефективного його запровадження здатне стимулювати розвиток виробництва високотехнологічних товарів, а також надати імпульс для розвитку науки, техніки, економіки загалом.

Венчурне інвестування – це пов'язана з підвищеним ризиком форма інвестування капіталу, за якої кредит надають не під відсотки, а під певну частку приросту капіталу чи під частку акціонерного капіталу майбутнього підприємства. Венчурний капітал самозростає вартості в процесі кругообігу, руху, проте ризиковий характер, властивий цій формі капіталу, дозволяє виділити його як особливий вид капіталу. Найвищі ризики в сполученні з високими комерційними результатами обумовили необхідність поєднання фінансових ресурсів зі знаннями, досвідом венчурних професіоналів, що беруть участь в ризикових проектах [4, с. 293].

Аналізуючи досвід США та країн Європейського Союзу, слід відзначити, що венчурне фінансування не лише стимулює інноваційні процеси на підприємстві, а й позитивно впливає на ринок інновацій загалом: підвищує рівень конкуренції, стимулює до зростання рівень професіоналізму персоналу та підвищення наукового та виробничо-технічного рівня.

Венчурні інвестори звичайно фінансують нові і швидко зростаючі компанії. Вважається, що венчурні інвестиції, будучи інвестиціями «підвищеного» ризику, повинні забезпечувати повернення інвесторам не менше 25-30 % річних. Всі проекти повинні бути планово надприбутковими, тому що з десяти проектів реалізуються лише два-три, і вони повинні покрити провал інших семи-восьми [2].

Основними факторами, що сприяють розвитку венчурної індустрії, є: наявність науково-освітньої бази та потужного дослідницького сектора, потужні наукові школи; розвиненість фінансових інститутів і ринків страхового та пенсійного секторів; наявність фондового ринку; політична і макроекономічна стабільність, стає економічне зростання; стабільний попит з боку держави та приватного секторів на наукові дослідження й розробки; наявність вільного капіталу[5, с. 42]. Сьогодні більшість цих умов в Україні присутні, однак український венчурний бізнес знаходиться лише на стадії раннього розвитку

Табл. 1 Динаміка величин чистих активів інститутів спільного інвестування (ІСІ) та венчурних фондів у 2011-2012 рр., млн. грн.*

Роки	ІСІ	Венчурні фонди	Питома вага у заг. структурі ІСІ, %
2010	94741,33	86439,05	91,24
2011	112691,07	103656,91	91,98
2012	139 261	129512,73	93,00

*Складено за: [3]

Аналізуючи динаміку чистих активів ІСІ та венчурних фондів (табл.1), слід зауважити, що інвестування у венчурні фонди впродовж останніх років залишається найбільшим, оскільки його частка в загальній структурі ІСІ становить більше 91% у 2011 році та 93 % у 2012 році відповідно. Це свідчить про те, що венчурний бізнес активно розвивається в Україні. Досліджуючи причини даного явища, необхідно зауважити, що в період інтенсивного НТП здійснення ризикових, але насамперед перспективних інноваційних проектів

сприяє підвищенню конкурентоспроможності економіки країни на внутрішньому та зовнішньому ринках і відмова від здійснення цих проектів несе значно більші фінансові витрати.

Існують певні чинники, які стримують розвиток традиційних венчурних фондів в Україні. Серед них: нерозвиненість фондового ринку та відсутність гарантій для венчурного інвестора, які б зменшували його ризики; обмеженість кола потенційних учасників фонду; нестабільність та недосконалість законодавчої бази та високий рівень тіньової економіки; брак джерел фінансування інвестицій [1]; відсутність кваліфікованих спеціалістів у сфері венчурного менеджменту; слабкість інституту захисту інтелектуальної власності; загальна несприятлива державна політика щодо стимулювання інноваційних процесів.

Незважаючи на зазначені стримуючі чинники, в майбутньому можлива зміна ролі венчурних фондів в фінансуванні інвестиційних проектів нових підприємств в Україні відповідно до світової практики.

Бібліографічні посилання

1. Бузаджи І.О. І. Венчурний капітал в Україні як джерело фінансування інвестиційних проектів [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=697>
2. Клименко В.В. Венчурне фінансування інноваційного розвитку:світовий досвід і Україна[Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://jrn1.nau.edu.ua/index.php/IMV/article/viewFile/2875/2864>
3. Українська асоціація інвестиційного бізнесу. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.uaib.com.ua>
4. Хома І. Б., Войтків О. В., Чепіль Г. В., Демчук Х. Б. Венчурне інвестування як спосіб реалізації інноваційно-інвестиційного потенціалу держави /І.Б. Хома, О.В. Войтків, Г.В. Чепіль, Х.Б. Демчук // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – Вип. 21.3 – С. 292-298
5. Яворська Л.М. и Бовдир, І.І. Тенденції та необхідні заходи державної політики для розвитку венчурної галузі в Україні / Яворська Л.М., Бовдир І.І. // Научно-технический сборник: Коммунальное хозяйство городов. – 2008. -№83.- С. 42-49.